

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris D. Hludowici Blosii Abbatis Lætiensis Ordinis S. P. N. Benedicti Tomus Posterior Margaritum Spirituale

Blois, Louis de

Monasterii Campidonensis, 1672

Cap. XVIII. Sol obscuratur, Iesus clamat se derelictum, suamq[ue] quæritur
sitim, ac felleo potatur aceto: commendatâ item Patri anima sua moritur,
atq[ue] hinc velum templi scinditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45885)

DOMI- datus est. Laudamus virginita-
NICAE tem tuam, humilitatem miramur:
PASSIO- sed misericordia miseris sapit
NIS EX- dulcius, misericordiam ample-
PLICA- scimur charius, recordamur sæ-
TIO- pius, crebrius invocamus. Quot-
 quot igitur gratiæ sumus indigi,
 stemus simul juxta crucem cum
 beatissima Maria, intusque per
 compassionem crucifigamur. Cer-
 tē piissimus Dominus minimè pa-
 rietur nos muneris & consolatio-
 nis expertes à cruce discedere. Et
 licet gravissimis sit pœnis obru-
 tus, jamq; ad Patrem pergat, non
 relinquet nos orphanos. Ipsam
 Virginem intemeratam paterna
 pietate nobis matrem dabit, di-
 cens: Ecce mater vestra. Quàm
 suave, quàm consolatorium est
 hoc verbum infirmis omnibus,
 tam fidelem, tam benignam, tam
 misericordem habere matrem,
 quæ ex illis quæ passa est didicit
 compassionem? Ecce, inquit Do-
 minus, mater vestra misericor-
 diæ plena, ut vos suscipiat: ple-
 na item gratiæ, ut vos uberibus
 consolationis suæ pascat, foveat,
 exsatiatque.

CAPVT XVIII.

*Sol obscuratur, Iesus clamat se de-
 relictum; suamq; queritur sitim,
 ac felleo potatur aceto: commen-
 data item Patri anima sua mo-
 ritur, atque hinc velum templi
 scinditur.*

1. Obtenibratus est sol in morte Salvatoris.
2. Clamat se Iesus derelictum, quantum ad in-

feriorem portionem: quantumq; illa derelictio do-
 lores ejus auerit.

3. Precipua causa doloris Christi, fuit plenissi-
 ma comprehensio offensarum, qua in Deum facta
 sunt.
4. Afflictio Christi incomprehensibilis mortali-
 bus; aggravata ex teneritudine complexionis, &
 perseverantiâ viridi sensu usque ad extremum
 vite habitum.
5. Stru Christi in Cruce, signum virium con-
 sumptarum, & mortu propinqua:
6. Fuit etiam situs salutis nostra.
7. Sitiuit amplius amorem suum nobis demon-
 strare.
8. Indicavit etiam situs illa, ad quantam ino-
 piam fuerit Dominus pro nobis redactus. Maria
 compassio.
9. Quidquid pro amore Christi facimus & pœ-
 nitur, quasi sitim illius restinguit.
10. Felle & aceto potatur Dominus:
11. Sed longe amarior illi fuit porrigentium
 malitia, quam ipsum fel & acerum
12. Passione Christi completum fuit, quidquid
 ad salutem nostram requisitum esse, predictum
 fuit.
13. Totam humanitatem pervasit dolor.
14. Voce magna clamat. Ingens dolor separa-
 tionis animæ à corpore.
15. Vox magna morientis, indicat fuisse eum
 plus quam hominem: excitat torporem nostrum; &
 proclamat victoriam à Christo jam partam.
16. Inclinat Christus caput, tamquam valedi-
 cens suu.
17. Devota representatio acerbissima mortis
 Christi.
18. Dolor Virginis in morte Vnigeniti.
19. Verè in finem dilexit nos Christus.
20. Elementa commovebantur in morte Crea-
 toris.
21. Compassio erga Christi mortem quotidie ex-
 citanda: quem quotidie peccati nostri crucifigi-
 mus.

PORRO à sextâ horâ tenebra fa-
 cta sunt super universam terrâ,
 usq; ad horam nonam. Nam sol lu-
 men suum retraxit, ceu lugubrem
 fumens vestem, compassionemq;
 & dolorem (ut poterat) exhibens
 erga suum Conditorem, tantis
 tunc angustiis & cruciatibus cõ-
 prehensum. Itaque splendoris sui
 amœnitatem subducendo, totum
 hunc orbem mœrore affecit, se-
 que socium junxit intemeratæ

1.
 Mattiæ
 27.
 Eclipsis
 miranda
 solu in
 Christi
 morte

T Vir-

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
FLICA-
TIO.

Virgini Mariæ in plangendo Fi-
lio. Quantus interim putamus,
& quidem novus dolor, Dei Ma-
trem invasit, cum insensibilem
creaturam tantum mœroris &
compassionis argumentum erga
dilectum Filium suum edere cer-
neret? Nimirum tunc recentes la-
crymæ denuò ceu dulces rivuli
largiter manare cœperunt. Estigi-
tur obscuratus sol, tamquam æ-
quanimiter ferre non posset pas-
sionem acerbissimam, contemp-
tum, probra & injuriam, quæ
homines impii suo inferebant
Creatori.

2. Post hæc, circa nonam horam
Mat. 27. exclamavit Dominus Jesus voce
Qua ra-
gione se
dicat se
suo dere-
lictum.
* IV.
Christi
verbum

magna: * Deus meus, Deus meus, ut
quid dereliquisti me? Dixit hoc
vocem magna, ut nos somno mentis
discusso, admiraremur, obstupe-
ceremusque, cernentes tam im-
mensam ejus erga nos bonitatem,
qui ppter nos vilissimos peccato-
res tam immania pertulit tormen-
ta. Advertendum verò est, ipsum
Dominum Deum nostrum Jesum
Christum ab exordio incarnatio-
nis suæ secundum superiores ani-
mæ vires plena beatitudine glo-
riosum fuisse: quæ quidem beati-
tudo redundasset in corpus, illud-
que reddidisset impassibile, nisi
Deus hoc sacra dispensatione di-
stulisset. Erat ergo Christus se-
cundum superiorem animæ por-
tionem, id est, secundum spiritum,
semper in Divinitatem conver-
sus, & eam pro objecto habebat,
illaque sine intermissione frueba-

Fuit ab
instanti
conceptio-
nis sem-
per bea-
tus; etiã
in passio-
ne, secun-
dum vi-
res supe-
riores a-
nima.

tur (etiam cum in cruce diros cru-
ciatus toleraret) sicut modò frui-
tur in cælis. Atque hinc nonnulli
gloriam passionis ejus imminue-
re conantur, dicentes illam non
tam acerbam neque tam atroci-
bus doloribus subditam fuisse, ob-
ingens, quod ex divinitate ha-
buit adminiculum ac fulcimen-
tum. Quod qui sentiunt, nove-
rint se illius passionem renovare,
eumque denuò crucifigere. Ut
igitur Christus opinionis hujus
errorem demonstraret, clamavit
voce magna, & ait: *Deus meus,
Deus meus, ut quid dereliquisti me?*

Tamquam diceret: Me, quem pec-
næ tam atrociter devastant, cur
reliquisti? Secundum inferiores
vires & naturam portionemque
sensitivam, horribiles planè do-
lores atque intolerabiles angu-
stias sentiebat: erat enim com-
plexionis tenerrimæ. Dicit au-
tem se derelictum à Deo, propte-
rè quòd, se volente, nulla con-
solatio à superiori portione ani-
mæ ipsius redundaret in inferio-
rem: nam juxta ipsam inferiorem
portionem sive sensualitatem,
Christus in sua acerbissima passio-
ne derelictus, ac veluti abjectus à
Deo fuit; quia Divinitas eidem
portioni inferiori, omnem inter-
næ dulcedinis influentiam tunc
subtraxerat, illamque sibi ipsi re-
liquerat. Solet sanè piissimus Deus
Martyribus suis cruciamenta &
afflictiones, per divinæ consolati-
onis infusionem ita temperare,
ut hac gratia sensibili omnem pe-

Metu
men ni-
nuebou
atrocia
passio-
in pari
inferi-
re.
Derel-
ctus, et
subtra-
ctio in
solatio-
ne ab
ferior-
bus vir-
tibus

Quales
Dei sa-
pè infu-
sionibus
mitiga-
bat con-
cruciat

nè

**DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATI-
O.**

nè illorum crucem reddat infen-
sibilem. At verò dilectissimum
Filiū suū prorsus omnis sola-
tū reliquit expertem, omnique
privavit relevamine ac lumine:
adēd, ut in humana natura sua
tantum perpeffus sit, quantum
æterna Sapientia pro iustitiæ ex-
actione statuerat atq; definierat.
Et nostra quidem salus tantò
præclariùs perfectiusque reparata
est, quantò absque ullo lumine &
admiculo in vera resignatione
ac derelictione peracta atque con-
summata est. Reverà Christi pas-
sio adēd omni fuit illuminatione
destituta, adeoque gravis & cru-
delis, ut nulla huic cujuslibet
Sancti passio sit ex parte æquipa-
randa.

3.
*Plena
compre-
hensio gra-
vitate
offense
divinae,
præcipua
causa do-
lorum
Christi.*

Præcipua internæ afflictionis
Christi ratio erat, quòd ipse aper-
tissimè intelligeret, quis contem-
ptus & quanta injuria præstantis-
simæ Divinitati p humani generis
peccata inferatur. Quàtò verò hæc
Christi cognitio omnium homi-
num cognitione altior subtilior-
que erat, tanto & mœror atque
angustia ejus gravior cumulati-
orque fuit. Dolebat malitiam &
ingratitude iniquorum: do-
lebat passionem suam innumeris
hominibus nihil prorsus collatu-
ram: dolebat obstinatam perversi-
tatem improbamque volunta-
tem Judæorum, & eorum perdi-
tionem mœrebat.

4.
*Omni ho-
mini in-
compre-*

Certe neque internæ neque ex-
ternæ afflictionis & crucis Christi
magnitudinem aliquis præter ip-

sum Christum satis novit: unde
factum est, ut nemo satis illi com-
pati pœuerit. Et tamen, præter-
quam quòd in seipso gravissimè
torqueretur, insuper & dolores
angoresque cunctorum ei com-
patientium experiri atque perfer-
re coactus est. Plerique quidem
naturâ duri ac ferrei, leviter fe-
runt etiam multa aspera; & ne-
que erga suas, neque erga aliorum
afflictiones ullo vel dolore, vel
compassione tanguntur: Christus
verò, cum esset omnium piissimus
ac misericordissimus, natura i-
tem & ingenio seu complexione
mitissimus, ac nobilissim⁹, sibi ipsi
maximè compassus est; quando-
quidem pœnarum ejus acerbita-
tem & pondus nemo rectius quàm
ipse metiri ac nosse potuit. Unde
geminus hic dolor, atque pressu-
ra, passionis videlicet & compas-
sionis, velut duo maris fluctus sæ-
va tempestate exagitati, & contra
se invicem insurgentes atque cer-
tantes, Christum totum adēd &
intus & foris concussit, attrivit,
torfit, excruciauit, ut omnem vin-
cat intellectum. Quod ita esse,
etiam in suæ passionis exordio
declaravit, cum natura sensitiva
& natura rationalis, ceu torren-
tes duo, magno euntes impetu, se-
se mutuo impeterent, adeoque
Dñm affligerent, ut præ nimio
angore sanguinem sudaret & un-
dam. Non minimum etiam attu-
lit pondus ad dolores Christi,
quòd ad ultimum usq; spiritum,
perfectum atque vivum absq; stu-

*sensibi-
les sunt
Christi
in cruce
ideo ne-
mo suffe-
cienter
compati-
tur.*

*Geminus
in eo do-
lor passio-
nis &
compas-
sionis.*

*Pierque
maxi-
mu, de
vivaci-
tatem
sensitiva*

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATA.
partu in
eo usque
ad finem
vita.
Mat. 27.

pore vel extinctione habuit sen-
sum in cunctis membris suis : &
id quidè facile inde liquet, quòd
voce magna clamans suum tradi-
dit spiritum. Atque ita ad ulti-
mum usque vitæ punctum in
membris itidem omnibus passus
est.

5.
Consum-
ptu jam
viribu
natura,
sistebat
Christu.
Ioan. 19.
* V.
Christi
verbum

Hinc jam piissimus Dominus
præ nimia pœnarum angustiaèq;
acerbitate, & præ immodica san-
guinis profusione ad eò exhaustus
est & exaruit, ut diceret : * *Sitio.*
Quod quidem verbum, ut breve,
ita mysteriis plenum est. Et pri-
mò, potest id iuxta literam accipi.
Ita enim natura comparatum est,
ut quotquot extremum agunt
spiritum, sitiant, potumq; delide-
rent. Et fons ilte vivus tantam
ariditatem expertus est, ut nunc
exhaustus atque exsiccatu dicat:

Mal. 2.

*Sicut aqua effusus sum. & : Aruit
tamquam testa virtus mea.* Neque
enim omnem suum dumtaxat fu-
dit sanguinem, & quidquid ha-
buit humoris lacrymando emisit;
sed & ipsas ossium medullas, &
universum cordis sui sanguinem,
nostri causâ, amoris incendio &
flamma prorsus absumpsit. O
quàm incomprehensibilis, quàm
acris & vehemens hæc sitis Do-
mini fuit!

6.
Sistebat
etiam sa-
lutem a-
nima no-
stra.

Potest etiam hoc verbum *Sitio*
spiritualiter intelligi, velut Chri-
stus generatim omnibus dixerit:
Sitio, videlicet salutem vestram.
Unde Bernardus ait : *O bone Jesu,
in coronam spineam sustines: in cla-
vis cruci affixus es, & de tua cruce*

*vulneribusq; tuis taces, ac pro sola
siti clamas, dicens: Sitio. Quid ergo
sitis? Sitio, inquit, fidem vestram:
sitiio redemptionem hominis, & gau-
dium humane salutis.* Fuit hæc si-
tis Christi, vel centuplo acrior ac
vehementior siti illius naturali.
Et quidem sine cessatione adhuc
nobis intus dicit, *Sitio, Mulier da*

Enq; sit
multo
fuit a-
rior qui
siti con-
porea.
Ioan. 4.

mibi bibere. Tanta enim est & tam
ingens illius sitis, ut non à filiis
Israël tantum, sed à Samaritanis
potum petat. Singulis quibusque
suam queritur sitim. Quid verò
sitis Domine? Hic est, inquit, po-
tus & cibus meus, ut homines fa-
ciant voluntatem Patris mei. Pa-
tris autem voluntas hæc est, *san-
ctificatio vestra*, & salus. Itaque
sanctas reddite animas vestras,
ambulando in præceptis meis, &
vosipfos cunctis exornando vir-
tutibus: ceu ut sponsa benè præ-
parata cultaque, digni sitis ad cœ-
nam meam venire in regnum Pa-
tris mei, mecumque dormire in
conclavi cordis paterni. O quan-
to cum desiderio omnes eò Chri-
stus secum perducere exoptat! O
quàm incomprehensibilis est hæc
Christi sitis! Quantopere trigin-
ta tres annos hujus gratia desu-
davit! Nimirum hac de causa &
medullas & sanguinem cordis
sui cõsumpsit. Vel millies potius
secrucifigi passus fuisset, quàm
sua ex culpa ullam sivisset perire
animam.

Habuit & aliam sitim, puta
ampliùs patiendi, atq; evidentius
suum nobis demonstrandi amo-
rem.

7.
Aliqua
siti, ut
suum su-

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATA-
TIO.
*bu amo-
rem ma-
nifesta-
ret ma-
gū, ma-
gū pro
nobis pa-
siendo.*

rem. ac si diceret homini: Aspice, ut tuæ salutis gratia exhaustus & consumptus sum. Vide, quàm horribiles sim perpeffus dolores & cruciatus. Sæua hominum crudelitas, totum me penè redegit in nihilum: ebiberunt omnem sanguinem meum peccatores terræ, & tamen adhuc fitio. Nondum satisfactum est cordis mei desiderio, amoris mei flamma neutriquam restincta est. Etenim si fieri posset, & Patri gratum foret, vel millies ob salutem omnium vestrum crucifigi, & ad extremum usque iudicii diem in hisce miseris doloribusque hic pendere optarem: tantum ut immensum vobis cordis mei amorem testatum reddere, saxeaque pectora vestra emollire, & ad me amandum accendere possem. Quid enim æstuantissima hæc sitis mea loquitur, nisi flagrantissimum amoris mei incendium? Itaque tam sitibundus hic pendeo juxta fontem cordium vestrorum, ut an imadvertam devotas animas huc accurrentes, ad hauriendum ex immenso passionis meæ puteo. *Igitur puella, cui ego dixero, Da mihi pauxillum aquæ ad bibendum de hydria conscientiæ tuæ, aquâ scilicet devotionis, compassionis, lacrymarum, & amoris mutui; & illa si inclinaverit ad me hydriam suam, & responderit, Bibe, Domine mi; quin, & camelis, id est, servis tuis, qui te quotidie suo in corpore portant, & noctu diuque tuo jugo vinciti tenentur, simili-*

ter hauriam aquam fraternæ charitatis: *ipsa est* puella, quam præparavit Dominus filio Domini mei, ut sit sponsa Verbi divini meæ humanitari uniti. Ipsaque velut sponsa digna erit unâ cum sponso suo, quietis æternæ ingredi cubiculum, sui sponsi vocibus invitata dicentes: Veni benedicta sponsa mea, posside regnum Patris mei: Sitiivi enim, & dedisti mihi potum.

Postremò hoc verbum ita accipipotest, quòd illud dixerit Dominus dilectissimæ Matri suæ gravissimè afflictæ, & juxta crucem assistenti. tamquam diceret: O dulcissima mea Mater: Aspice, ad quantam inopiam & Dei & tuus filius redactus est. Equidem mare, fontes, & humida cuncta creavi: ego nubibus impero, & pluvias fundunt: ego cælestis voluptatis æternæque beatitudinis potum Angelis ac Sanctis omnibus præbeo: & ecce non est quispiam, qui in acerrima hac siti mea refrigeret linguam meam. O quantoperè verbum istud scidit ac penetravit devotissimum maximeque oppressum cor Virginis intemeratæ, dum vnigenitum Filium suum, quem virgineis suis foverat uberibus, in tanta necessitate suam audiret queri sitim, ne tamen posset ei opitulari! Potuit igitur ei ita respondere: O Fili dulcissime, aded tota mærore ac imparibili angore correpta sum, ut tibi opem ferre non possim. Aded tecum per ineffabilem

*Talū est
sponsa
Christi.*

Mat. 25.

8.

*Ad quā-
tam ino-
piam pro
nobis re-
ductus le-
sus ex
hac siti
cognosci-
tur.*

*Exclama-
tio filii
sitiens
arescit
cor ma-
træ com-
patis*

DOMINICAR PASSIONIS EXPLICATIONE. Compassionem crucifixa sum, ut me movere nequeam. Iam viribus cunctis destituta sum, quod te, unicum cordis mei solatium, ante oculos meos tam injustè cruciari, tam turpiter sperni, tam crudeliter occidi video: nec licet mori tecum, nec auxilium aliquod impendere valeo. Hæc prorsus intus me liquefaciunt, hæc medullas animæ meæ devastant. Vides ipse, fili mi, amantiſſime, me totam amoris tui amore liquefactam, ac instar uvæ gravissimo passionis tuæ pondere expressam. Itaque me totam trahe in te, bibe me, absorbe me, in tuum corpus me trajice: ut tota tibi sim refrigerium atque refocillatio in hac gravissima siti tua.

Sanè quidquid purè propter Deum vel agimus vel patimur, quamlibet exiguum id sit, Christo instar dulcis cujusdam potionis gratum atque lapidum est, ejusque sitim refrigerat. Et ipse in cruce postus compassionem omnem, mœstitiã, devotionem, gemitus & lacrymas in passionis ejus meditatione exercenda, ebibit: & quidquid persecutionum, angustiarum, afflictionum pro ejus laude & amore tolerabitur, omnem pœnitentiæ rigorem, jejunia, preces, vigiliã, cunctas naturæ mortificationes, universa obedientiæ & charitatis opera, & quidquid demum actuum virtuosorum ad novissimum usque judicii diem pro illius honore

perageretur, cuncta hæc Dominus Jesus miro quodam modo hausit, atque cum ingenti siti absorbit, suisque junxit & univit operibus, nec non ferventi suo Sanguine purgavit, atque in igne divini amoris sui excoxit: suis quoque meritis & actibus, quidquid in his imperfectum atque defectuum obnoxium erat, perfecit & absolvit: atque ita demum in æterni Patris conspectum obtulit, illique grata ac placita fecit.

Postquam verò Dominus Jesus hoc de suâ siti protulerat verbum, quidam spongiam felle & aceto impletam ejus sacro ori obtulit. Et hæc quidem piissimus Jesus juxta Davidis vaticinium gustare voluit, quod in cunctis suis membris ac sensibus torqueretur; utque Adæ peccatum, quod per guttus delectationem admittum erat, per hunc acerbum & molestissimum guttum corrigeretur. Hinc verò Judæorum infatigabilem livorem, duriciã & amaritudinem advertere licet, quod cuncta hæc tormenta, sanguinis profusiones, & immaniſſimi cruciatibus quibus Dominum affecerant, cruentam eorum necdum expleverint sitim. Jam in ipso eum mortis articulo positum videbant, nec tamen ab illius cruciamentis temperabant. Statutum* quidem fuerat à Salomone, ut damnati aromatico ac dulci potu reficerentur, quod suas oblivioni pœnas traderent: sed isti sceleratissimi vinum hoc biberunt, & Christo

acer-

9. *Toties si-
sim Chri-
sti resin-
guimus,
quoties
pro amo-
re Christi
sitiens
aliquid
facimus
aut pati-
mur.*

10. *Dominus
sitiens,
potatur
felle &
aceto.
Matth.
27.
Psal. 68.*

* Sic ad
cipe ver-
ba Salo-
monis,
Prov. 31.
vers. 6.
Date si-
ceram
mentis

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATA.

bu, &
vinum
hui qui
amaro
sunt avi-
mo: bi-
bant, &
oblivif-
cantur e-
gestatis
sua, &
doloris
sui non
recorden-
tur am-
plius.

11.
Malitia
porrigen-
dis fuit
ipso felle
amarior
Christo.

* Tri-
plex af-
flictio
Christi.

cerbissimam confecere potionem, quam virulento suo corde poterant excogitare. Erant namque revera acida & fellea vasa, odii & livoris plena, nec poterant inde nisi acetum depromere.

O quantoperè piissimum affligebat Dominum, cujus natura bonitas est, dum venenatum atque amarulentum adspiceret fundum, inextinguibilem crudelitatis ardorem, & saxeam atque obstinatam malitiam Judaeorum! quod hi, quos tot annis in eremo manna caeli paverat, in extrema sua necessitate talem nihil vererentur porrigere potionem. Nimirum haec eorum invidia & inclementia plus Dominum torfit, quam ipsa potus amaritudo. Quod enim quispiam plus virtutis habet, eò illi magis doler, dum malitiam cernit & crudelitatem; quantoq; id evidentius animadvertit, eò inde gravius in corde torquetur. Itaque triplicem crucem sive afflictionem Dominus Jesus perferebat. *Prima erat, externus idemque intolerabilis cruciatus: secunda, moeror ingens, quem ex compassione erga piissimam Matrem conceperat: tertia, internus ille dolor, quo incomprehensibiliter torquebatur ob malitiam, ingratitudeque Judaeorum & nostram, quodque praevideret, acerbissimam passionem immensosq; labores & cruciamenta sua, in plurimis nullum habitura effectum.

12. Deinde, ubi Christus felleum

hunc degustarat potum, dixit: *Consummatum est*, significans, in passione sua impletas esse prophetias, figuras, Scripturas, & quidquid ab aeterna Veritate, ut pateret, definitum atque praefixum erat. O! quot admiranda mysteria victoriasque breve hoc & subtile verbum comprehendit? Nam quidquid aeterna Sapientia constituerat, quidquid rigida justitia pro singulis quibusque exigebat, quidquid charitas amanter poscebat, quidquid ad nostram redemptionem erat necessarium, quidquid abolendis debitis nostris erat conducibile, quidquid ad nostras explendas refarciendasq; negligentias conferebat, quidquid accommodum esse poterat ad sublimem demonstrandum amorem, quaecumque pro nostra spirituali institutione atque informatione desiderare potuissemus, quidquid demum congruum erat glorioso redemptionis nostrae triumpho celebrando; cuncta haec isto sunt determinata verbo, *Consummatum est*. Denique hoc verbo Christus omnem laborem, afflictionem & moestitiam suam pro electis omnibus obtulit, quemadmodum Apostolus testatur, haec verba de illo dicens: *Qui in diebus carnis suae preces supplicationesq; ad eum, qui possit illum salvum facere à morte, cum clamore valido & lacrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia.*

Adverte hic, o anima mea, 13.

quàm acerbos cruciatus dulcis

Jesus

* Ioan. 19
Con-
summa-
tum est;
id est, um-
bra figu-
rativa
veretur la-
gi mor-
te Christi
evanue-
runt: &
alia de
sexto
Verbo
medita-
tiones.
* VI.
Christi
verbum

Heb. 9.

13.

Univer-

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICA-
TIO.

Salu-
dor in to-
ta Christi
carne ac
membru
omnibus,
& quide
simul in
omnibus.

Jesus perferat causa salutis tuæ. Enimverò quidquid poenarum paulatim atque particulatim ei antè illatum est, totum simul im-
menso cum dolore nunc patitur. Priùs gradatim, modò in hoc, modò in illo membro tortus fuit: jam in omnibus simul membris, dolores fert intolerabiles. O quâto perè brachia illa sic extensa dolebant, quæ tam diu in poenis perduraverant! Quàm dirè am-
pla & sæva illa manuum pedum-
que vulnera, intimas cordis ejus medullas fecabant! quandoquidem omne torius corporis pon-
dus gravissimum illis imminebat. Quis, oro, tam adamantino erit pectore, quem tales non moveant cruciatus!

14.

Quare
voce ma-
gna cla-
mans e-
misi spi-
ritum

Luc. 23.

* VII.

Christi

verbum

Ingeni

dolor in

separati-

one ani-

ma à cor-

pore.

Sciens igitur piissimus Jesus nihil jam superesse, nisi ut in hoc glorioso certamine vitam finiat & consummet, voce magna clamavit, dicens: * *Pater, in manus tuas commendo spiritum meum.* O! quotquot Dominum Jesum diligitis, adeste obsecro, & tota devotione atque compassione illius decessum attendamus. Videamus quis illic mœror, quæ angustia, quis cruciatus fuerit, cum anima illa excellentissima discedere, jamjamque separari cogeretur à dignissimo illo & sacratissimo corpore, in quo triginta tribus annis placidè, pacificè, jucundè, sanctèque quieverat. Quàm ægrè se divelli ab invicem patiebantur, inter quæ nulla umquam lis, nulla discordia, dissidium nullū,

nec ulla fuerat suborta similtas? Cōtemplemur cū omni devotio-
ne, sacrum illud corpus, nostræ sa-
lutis organū, quantis fuerit corre-
ptum poenis, cum omnes illius
venæ jam exaruisent, nec quid-
quam haberent nutrimenti, &
nervi omnes contracti essent; cun-
ctaque Domini membra ceu ulti-
mum vale facientia, cum pressu-
ra ineffabili ad mortem sese ac-
commodarent. Ah! quis sine
dolore & compassione gratissi-
mum Christi vultum conspiciere
queat, totum jam verti in pal-
lorem, oculos deficere, & adhuc
lacrymas fundere, sacrum demit-
ti caput, & cuncta denique illius
membra nutibus ac signis arden-
tissimum cordis sui amorem no-
bis ostendere! Quæso compati-
mur illi, quia caro nostra, & san-
guis ac frater noster est: nostra e-
tiam peccata sunt, pro quibus
tam acerbam & turpem oppetit
mortem. O! quot hætenus te-
pido ac frigido corde crucem Je-
su præteriitis, quos neque horri-
biles ejus cruciatus, neque mise-
rabiles lacrymæ, neque fervidus
sanguis instar aquæ profusus e-
mollire potuerunt, vel vox ista
acris ac valida, terribilisque cla-
mor corda vestra scindat ac pene-
tret. Hæc, inquâ, vox, quæ cælos,
terram, inferos tremore cōcussit,
quæ saxa scidit, verusta aperuit
monumenta, mortuos excitavit,
& vestra lapidea emolliat pecto-
ra, antiqua conscientia vestrae
detegat sepulchra, fœtoribus vi-

Contem-
platio
corporis
Christi
absente
vita sua
anima.

Fuit illi
Christi
bas de
mor te
lidis-
mus, et
nia pro
trans

tio-

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATA.
TIO.

torum actuum plena, mortuo-
que spiritus vestros ad vitam re-
vocet.

15. Quamvis Dominus totus ex-
haustus, ex sanguis, debilisque
esset, & supra vires humanas in
ipsis acerrimis poenis mortis tam
diu perdurasset: fortiter tamen
clamavit expirando, ut divinam
potentiam suam declararet. Co-
hibuit autem mortem, ne suam
in se vim posset exercere donec
ipse vellet: ostendens, penes se
vitae & mortis esse imperium. Ob-
id etiam voce magna clamavit,
ut impios tremore concuteret, &
pigros ac tepidos omnes move-
ret, & ad devotionem amoremque
accenderet. Clamavit item voce
alta, in signum gloriosae victoriae
quam fuerat adeptus, antiquo il-
lo eodemque crudelissimo hoste
in cruce debellato prostratoque,
quem in monte Calvariae profli-
gans, spoliis omnibus exuit atque
denudavit. Hanc praeclearam vi-
ctoriam Christus alta voce pro-
clamavit; & cum admirabili tri-
umpho à loco certaminis absce-
dens, collecto universorum meri-
torum suorum exercitu, ad locum
deliciosissimum maximeque de-
lectabilem ac tutum, ipsum Dei
Patris cor atque sinum, abiit, in
illud & sese & omnes suos com-
mendans, dicendo: *Pater, in ma-
nus tuas commendo spiritum meum.*
O felicem illum, qui posset modò
dissolui cum Christo, mori cum
latrone, & audire à Domino ver-
bum illud solatii plenum: *Ho-*

die mecum eris in Paradiso.
Posteaquam verò Dominus Ie-
sus sese in manus Patris offerens,
verbum supradictum protulerat,
inclinato capite tradidit spiritum.
Inclinavit caput tum ad dilectis-
simam Matrem, tum ad homines
universos, tamquam ultimum va-
le dicens, extremamque petens
copiam discedendi, & osculum
pacis offerens. Sed & in argu-
mentum nostrae cum Patre recon-
ciliationis venerandum caput
suum, quod antè ad Patrem su-
stulerat, sese illi cum lacrymis of-
ferendo, modò ad nos per amo-
rem inclinavit.

O! quis capere sufficiat, quan-
to cum dolore & tormento disso-
lutus sit nexus ille à Spiritu san-
cto compactus, quo praecleara illa
anima cum venerando illo Christi
corpore, ceu amans cum amante
per amorem, colligata erat! Quis
satis admirari possit obscuram il-
lam lucidissimorum Christi lumi-
num eclipsim, quae suo aspectu
terram illustrabant, suisque radiis
cei gemina quaedam micantia si-
dera firmamenti, mundum illu-
minabant; jam verò per atrum
mortis medium prorsus obscura-
ta sunt? Certè mirum non erat te-
nebras universam terrae faciem
occupasse, quando Sol iustitiae
ablati erat à terra, suosque com-
presserat oculos. En bonus pastor
pretiosam animam suam posuit
pro ovibus suis, ac recessit. Silen-
tium accepit cithara illa delecta-
bilis & suavissima buccina, viva

16.
Luc. 23.
Caput
inclinare, erat
suum vale
dicere;
Ioan. 10.

& offerre
osculum
pacis &
reconci-
liationis.

17.
Comple-
ratio de-
vota de
recessu
Christi à
nobis per
mortem.

Iuan 10

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATA-
XIO.

vox Christi: cuius dulcissima melodia exhilaravit Patrem, & Angelos immenso affecit gaudio: cuius mellifluus sonus vivos docuit, excitavit mortuos, curavit aegrotos, refecit esurientes, fugavit daemones, torpidos reddidit alacres, ac moestos jucundissime consolatus est. Privatum est vita divinum illud triclinum, & arca illa caelestis, gloriosum pectus Domini, in quo sunt omnes thesauri sapientiae & scientiae absconditi, & omnes virtutum atque charismatum divitiae continentur. Praeclara illa summi artificis organa, benedictae manus Salvatoris, quae solo contactu morbos omnes depulerunt, & quibus data est mundo benedictio, horridis vulneribus confectae atque emortuae pallent. Candidissimae illae columnae templi divini, sacri pedes Domini Jesu, qui nunquam a veritatis itinere deviarunt, sed omnibus supremae perfectionis viam praecedendo demonstrarunt, cunctisque pro aeterna institutione vestigia geminae charitatis reliquerunt, apud quos ferventissima illa amatrix beata Maria Magdalena tam ubere adeptae est gratiam, sub quibus mare iterit, consolidatumque iter praebuit, jam ligno crucis inhumaniter affixi obriguerunt. Speciem suam amisit, squaloreque oblitum est pretiosum illud Dei ciborium, corpus Christi Jesu sanctissimum, quod de pura praestantissimae Virginis matris na-

Phil. 1.

turam per Spiritum sanctum fabricatum, virtutumque omnium decore ornatum fuit.

At quis tunc mœror, quis dolor invasit venerandam Dei genitricem Mariam, cum unicum solatium & omne delectamentum cordis sui, vidit mortuum in cruce pendere? O! quam vox illa acris piissimum cor esus penetravit, quando dilectissimus idemque unigenitus filius ipsius acerbe flens, cum clamore valido efflabat spiritum! Quomodo tunc anima illius prae flagrantissimo amoris Christi igne liquefacta est; & ut mollis cera miseradum imaginem sigilli, defuncti videlicet filii sui, in se recepit! Tota planè in extinctam atque crucifixam filii sui imaginem transformata eique assimilata est. Cum eodem pariter unigenito suo crucifixa, sauciata, occisa, & omni ex parte cruciata est: ira ut jam non in se ipsa, sed in Christo dilecto suo viveret, & ille vicissim in eâ. Et enim si virtus amoris Christi adeo Paulum absorbit, ut diceret, *Vo ego non jam ego, vivit vero in me Christus*; itemque, *Christo confixus sum cruci*; &, *Stigmata Domini IESU in corpore meo porto*: quanto magis id beatissimae Virginis evenisse credendum est, cuius utique amor mortalium omnium sic vicit amorem, ut rivulum aliquem vastissimum mare?

Attende hinc, anima fidelis, ineffabilem Dei tui amorem, ut ad finem usque nos dilexerit. Aspice

gra-

18.

Planctu
Virginis
in mari
Unigeni-
ti.

Gal. 2.
6.

19.
Ioan. 14.
V. 19. in
fines de

MARGARITUM SPIRITUALE. 153

DOMI-
NICAE
PASSIO-
NIS EX-
PLICATA-
TIO.
lexit nos
Dominus
KESVS,
sempe
usque ad
mortem;
& in cor-
pore mor-
tuo vi-
uit amor

gratissima Christi membra jam e-
mortua, nihilominus eandem,
quam adhuc viventia habebant,
demonstrare dilectionem ac be-
nevolentiam. Extensa manent
brachia, ut nos complectantur:
oculi demissi, ut nos aspiciant:
submissum caput, quod nos oscu-
letur: patientia atque hiantia
vulnera, ut in ea nobis ingredi
atque confugere liceat. Sic igitur
vira in Cruce occubuit, ut nobis
de ligno crucis fructum vitæ por-
rigeret. Sic sic excellentissimum
pretium pro nobis fufum est, ut
abolerentur debita nostra.

20.
Matth.
27.
Omnia
elementa
in morte
Christi
commo-
ta, ipsum
Deum
testaban-
tur.

Hinc porro velut templi scissu est,
terra tremuit, saxa diruta, & mo-
numenta aperta sunt. Facta autem
sunt hæc mira atque portenta, ut
creaturæ insensibiles Judæorum
incredulitatem & duritiam, pa-
rriterque infideles omnes argue-
rent, ac evidentibus signis Chri-
stum crucifixum Dominum suum
esse restarentur. Ad terribilem sui
conditoris vocem cõtemuerunt,
ac velut ingemuerunt, tantam
exhorrescentes malitiam, crude-
litatem, & facinora hominum
impiorum, ac lugubres opificis
sui exequias celebrantes. Scidit
verò Christus moriens velut tem-
pli, & Sancta sanctorum derexit;
ut ipsa declararet, mysteria, fi-
guras & vaticinia impleta atque
patefacta esse; ostenderetque, om-
ne illud sacrificiorum genus, quod
pecorum sanguine in Veteri Te-
stamento celebratur, esse antiqua-
tum & abolitum. Christus nam-

que Summus Sacerdos per pro-
prium Sanguinem introivit in
sancta jam detecta, atque seipsum
extra oppidum in crucis altari
pro omni plebe propalam obtu-
lit, factus commune quoddam &
perenne sacrificium Patri suo pro
hominibus universis, ipsum pe-
tentibus desiderantibusque.

Heb. 9.
& 13.

Nunc igitur compatiamur, 21.
obsecro, Deo ac Domino creato-
rique nostro, ne saxis ipsis & ele-
mentis duriores esse videamur.
Devotis lacrymis ac piis gemiti-
bus nostra tundamus pectora, di-
cendo: O quid fecimus? quid egi-
mus? Verè filius Dei erat, non vul-
garis aliquis, quem peccatis no-
stris denuò crucifiximus. O ani-
ma mea, respice modo sponsi tui
faciem, quam Angeli cum ineffa-
bili delectatione contemplantur,
prorsus tui causa & amore defor-
mem, palloreque obsitam. Atten-
de sacrum Christi corpus à som-
mo capitis vertice usque ad imam
pedis plantam, non inuenies nisi
vulnera & sanguinem. Sit hæc
miseranda Redemptoris tui spe-
cies ob oculos tuos, adeoque tuis
fixa inhæreat cogitationibus, ut
vanarum omnium rerum penitus
obliviscaris.

Quotidie
crucifigi-
mus Chri-
stum pec-
catorum; in-
deo quom-
modo ipse
compati-
amur.
Mar. 15.
1. Pet. 2.

Isa. 53.

CAPUT XIX.

Sacrum latus emortui corporis Do-
mini Jesu aperitur lancea, indeque
profluit sanguis & aqua.

1. Longinus miles sacrosanctum Christi latus
aperit lancea: Iudei crucifragium crucifixorum
postularunt in ignominiam Christi.

V 2

2. 10.